

ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY za 2020 rok

**BEZROBOCIE REJESTROWANE NA LOKALNYM RYNKU PRACY
W OKRESIE STYCZEŃ 2020 - GRUDZIEŃ 2020**

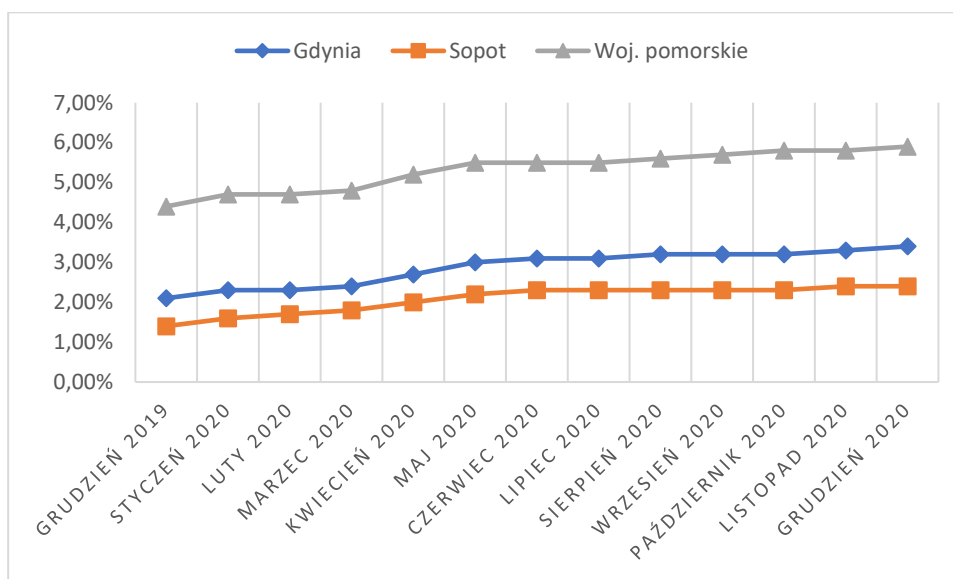
1. Poziom, stopa i dynamika bezrobocia

Stopa bezrobocia na koniec 2020 roku wynosiła dla Gdyni 3,4%, a dla Sopotu 2,4% (województwo 5,9%, dla kraju 6,2%). Dla porównania, na koniec grudnia 2019 roku stopa bezrobocia dla województwa pomorskiego wynosiła 4,4%. W Gdyni i Sopocie odnotowano odpowiednio 2,1% i 1,4%. Porównując poniższe dane należy zwrócić uwagę na wyraźny wzrost stopy bezrobocia. W Gdyni w miesiącu – średnio wzrost o 0,1 punktu procentowego w ciągu roku (tj. od grudnia 2019) – wzrost o 1,3 punktu procentowego. W Sopocie w miesiącu – wzrost średnio o 0,1 punktu procentowego, w ciągu roku (tj. od grudnia 2019) - wzrost o 1 punkt procentowy.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w Gdyni, Sopocie oraz województwie pomorskim, w okresie od grudnia 2019 r. do grudnia 2020 r.

	Gdynia	Sopot	Woj. pomorskie
Grudzień 2019	2,1%	1,4%	4,4%
Styczeń 2020	2,3%	1,6%	4,7%
Luty 2020	2,3%	1,7%	4,7%
Marzec 2020	2,4%	1,8%	4,8%
Kwiecień 2020	2,7%	2,0%	5,2%
Maj 2020	3,0%	2,2%	5,5%
Czerwiec 2020	3,1%	2,3%	5,5%
Lipiec 2020	3,1%	2,3%	5,5%
Sierpień 2020	3,2%	2,3%	5,6%
Wrzesień 2020	3,2%	2,3%	5,7%
Październik 2020	3,2%	2,3%	5,8%
Listopad 2020	3,3%	2,4%	5,8%
Grudzień 2020	3,4%	2,4%	5,9%

Wykres 1. Stopa bezrobocia

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni według stanu na 31.12.2020 roku zarejestrowanych było 4347 bezrobotnych. W porównaniu do 31.12.2019 roku liczba zarejestrowanych wzrosła o 1695 osób.

2. Struktura osób bezrobotnych wg poszczególnych kategorii

Cechą charakterystyczną gdyńskiego i sopockiego rynku pracy jest znaczny udział procentowy kobiet wśród ogółu bezrobotnych. Na koniec 2020 roku wynosił on 54% i spadł o 6 punktów procentowych w porównaniu z 2019 rokiem. Wśród zarejestrowanych kobiet 25% stanowią te, które posiadają co najmniej 1 dziecko do lat 6. Choć obserwujemy spadek tego wskaźnika względem roku poprzedniego, to nadal do jednej z głównych przyczyn bierności zawodowej wśród kobiet należą, przede wszystkim obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci. Na podjęcie decyzji o dłuższym pozostawaniu w bezrobociu wpływa polityka społeczna oraz wypłata dodatkowych świadczeń związanych z liczbą posiadanych dzieci. Niedostateczna aktywność społeczna i zawodowa ze strony kobiet w okresie urlopów macierzyńskich i wychowawczych powoduje ich dezaktywizację zawodową. Muszą zmierzyć się one z problemami związanymi z zapewnieniem dziecku opieki oraz przeorganizowaniem swojego życia rodzinnego. Dodatkowo fakt wprowadzenia zdalnego nauczania w szkołach podczas pandemii zmusza kobiety posiadające dzieci do pozostawania w domu. Suma tych czynników powoduje

u kobiet powstawanie wątpliwości związanych z ich poziomem umiejętności i kompetencji zawodowych, co znacznie utrudnia im konkurencję na rynku pracy.

Kobiety potrzebują głównie wsparcia motywacyjnego, potwierdzenia swoich umiejętności i wiedzy, ukierunkowania i pomocy w orientacji na rynku pracy. Dlatego tak istotne jest wpieranie kobiet – matek, w powrocie na rynek pracy. Organizowanie spotkań - akcji lokalnych dedykowanych mamom, nastawionych na pomoc w rozwiązywaniu ich problemów i motywowanie ich do podejmowania działań, jest ważnym elementem wyrównywania szans kobiet na rynku pracy.

Tabela 2. Udział kobiet wśród osób bezrobotnych

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020
Liczba kobiet zarejestrowanych w PUP	1578	2378
Liczba mężczyzn zarejestrowanych w PUP	1074	1969
Udział procentowy kobiet wśród bezrobotnych	60%	54%

Analiza statystyki bezrobocia wskazuje na kilka charakterystycznych tendencji.

Biorąc pod uwagę wiek osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni na przestrzeni roku 2020 zauważyć można, że najwięcej osób znajdowało się w przedziale wiekowym 35-44 lata. Wg stanu na 31.12.2020 roku stanowili oni 27,9% ogółu bezrobotnych.

W okresie roku 2020 w ogóle bezrobotnych znacznie wzrósł udział osób w wieku 18 – 24 lat (o 109 %), w wieku 45 – 54 lata (o 73,3%), 25 – 34 lata (o 70,1%). Wzrost bezrobocia w wymienionych grupach wynikał głównie z panującego stanu epidemii na terenie Polski oraz wprowadzanych obostrzeń dotyczących działalności gospodarczej na terenie kraju. Wielu pracodawców zmuszonych było do znacznej redukcji stanu zatrudnienia, a nawet zamknięcia działalności. Wysoki udział osób w wieku 18-34 oraz 45-54 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych wskazuje na ciągłą potrzebę ich aktywizowania.

Najmniejszy wzrost liczby osób bezrobotnych zanotowano w przedziałach wiekowych 55-59 lata i powyżej 60 roku życia (o 28,8% i odpowiednio o 47,3%).

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Gdynia wg wieku

Wiek	Stan na 31.12.201 9	Stosunek % do ogółu zarejestrowany ch	Stan na 31.12.201 9	Stosunek % do ogółu zarejestrowany ch	Wzrost/ spadek
18-24	171	6,4%	358	8,2%	+109,3%
25-34	710	26,8%	1208	27,8%	+70,1%
35-44	762	28,7%	1215	27,9%	+59,4%
45-54	528	19,9%	915	21%	+73,3%
55-59	312	11,8%	402	9,2%	+28,8%
powyżej 60	169	6,4%	249	5,7%	+47,3%
Ogółem	2652	100%	4347	100%	+63,9%

Ze względu na poziom wykształcenia, na koniec 2020 roku najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem wyższym. Osoby te stanowiły 32,4% ogółu osób zarejestrowanych.

Tabela 4. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Gdynia wg wykształcenia

Wykształcenie	Stan na 31.12.2019	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2020	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych
Wyższe	956	36,0%	1407	32,4%
Policealne i średnie zawodowe	613	23,1%	929	21,4%
Średnie ogólnokształcące	370	13,9%	668	15,4%
Zasadnicze zawodowe	291	11,0%	533	12,3%
Gimnazjalne i poniżej	422	16,0%	810	16,6%

Ta sytuacja może mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne konsekwencje dla rynku pracy. Upowszechnienie edukacji wyższej prowadzi do rozwoju szkół wyższych, dzięki czemu zwiększa się poziom wykształcenia ludności. Co więcej, dyplom wyższej uczelni otwiera również przed absolwentami szersze możliwości znalezienia pracy w porównaniu z osobami kończącymi swoją edukację na niższym poziomie. Z drugiej strony „nadprodukcja” osób z wyższym wykształceniem na kierunkach, po których nie ma ofert pracy (np. ekonomiści) często zmusza wiele osób do podejmowania zatrudnienia poniżej swoich kwalifikacji. W rezultacie prowadzi to do zajmowania przez osoby lepiej wykształcone takich miejsc pracy, na których mogłyby być zatrudniane osoby o niższych, bardziej odpowiednich dla danych stanowisk kompetencjach.

Kolejnym problemem jest nadal niska jakość kształcenia, szczególnie na poziomie praktycznym. Bardzo słaby system zapewniania studentom odbywania praktyk powoduje, że absolwenci są gorzej przygotowani do podjęcia pracy. Pracodawcy również zwracają uwagę, że absolwentom studiów brakuje umiejętności dostosowanych do ich potrzeb i oczekiwań.

Niejednokrotnie pracodawcy traktują wyższe wykształcenie jako sygnał, że pracownik jest osobą ambitną, o szerokich horyzontach myślowych, posiadającą zdolności do szybkiego uczenia się oraz gotową na nowe wyzwania. Wyższe wykształcenie jest często podstawowym wymogiem formalnym do zatrudnienia kandydata. Obecnie ciężko znaleźć ofertę pracy na specjalistyczne stanowisko, w której nie znajdowałaby się adnotacja o konieczności posiadania dyplomu wyższej uczelni lub chociaż statusu studenta. Nie oznacza to oczywiście, że jest to wymóg wystarczający. Same studia mogą nie wystarczyć, aby znaleźć satysfakcjonującą pracę. Poza formalnie udokumentowanym wykształceniem, niezwykle istotne staje się posiadanie doświadczenia zawodowego oraz konkretnych umiejętności. Idealnym rozwiązaniem wydaje się więc być w tej sytuacji połączenie studiów wyższych z praktykami lub stażami.

Na terenie Gdyni oraz Sopotu swoje siedziby ma wiele firm, w tym także tych z kapitałem zagranicznym, dlatego miasta te charakteryzuje duża różnorodność rynku pracy. Obszar wyróżnia się znacznym zapotrzebowaniem na specjalistów IT, m.in. projektantów i administratorów baz danych i programistów. Ze względu na powstawanie nowych firm i rozwój już istniejących rośnie w tej branży zapotrzebowanie na pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, ze znajomością języków obcych i z doświadczeniem w temacie.

Od kilku lat odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym utrzymuje się na stałym poziomie. W porównaniu z 2019 rokiem nieznacznie wzrósł odsetek osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (1,5%).

Lokalni pracodawcy sygnalizują zapotrzebowanie na pracowników do prac prostych, w których nie wymagane jest duże doświadczenie zawodowe i kwalifikacje. Jednocześnie osoby z wykształceniem średnim ogólnym, mając świadomość braku kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, chętnie podejmują aktywizację zawodową w formie stażu i szkoleń.

Niemniej jednak pracodawcy oczekują kompetencji i kwalifikacji, których kandydaci do pracy często nie posiadają. Postęp techniczny, zmiany technologiczne oraz coraz wyższe standardy usług świadczonych przez firmy produkcyjne, usługowe czy budowlane powodują, że poszukiwane są osoby o określonych umiejętnościach. Pomimo zwiększającego się zapotrzebowania na pracowników, niedopasowanie kwalifikacji bezrobotnych do wymogów pracodawcy utrudnia im powrót lub wejście na rynek pracy.

Doświadczenie zawodowe jest szczególnie istotnym kryterium wyboru pracownika. Jego brak jest dużym problemem dla osób wchodzących na rynek pracy. Pracodawcy są bardzo wymagający i pomimo posiadania przez osobę bezrobotną oczekiwanego wykształcenia, poszukują osób mających doświadczenie zawodowe.

Na koniec 2020 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne ze stażem pracy do 5 lat, na co niewątpliwie wpłynął stan epidemii na terenie naszego kraju. Przedsiębiorcy w obliczu ryzyka w pierwszej kolejności redukując zatrudnienie zwalniali pracowników młodych, z krótkim stażem zawodowym. Ponieważ brak lub niewielkie doświadczenie stanowi istotną barierę dla osób poszukujących zatrudnienia, dlatego Urząd Pracy wspiera zdobywanie doświadczenia i umiejętności praktycznych poprzez kierowanie osób bezrobotnych do odbycia stażu u pracodawcy. Osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat oraz osoby bezrobotne bez stażu pracy stanowią najmniej liczne grupy wśród ogółu bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek udziału procentowego osób ze stażem 10-20, 20-30 oraz 30 lat i więcej.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych według stażu pracy

Staż pracy w latach	Stan na 31.12.2019	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2020	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych
Do 1 roku	541	20,4%	1036	23,8%
1-5	606	22,8%	999	23,0%
5-10	412	15,5%	678	15,6%
10-20	480	18,1%	703	16,2%
20-30	294	11,1%	393	9,1%
30 i więcej	105	3,9%	132	3%
Bez stażu	214	8,2%	406	9,3%
Ogółem	2652	100%	4347	100%

Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale może doprowadzić do dysfunkcji społecznych. Wydłużający się okres posiadania statusu osoby bezrobotnej zmniejsza szansę na podjęcie zatrudnienia. Pracodawcy często postrzegają takich kandydatów poprzez pryzmat stereotypu osób o zredukowanych kompetencjach zawodowych.

Najmniej liczną grupą wg stanu na 31 grudnia 2020 roku stanowiły osoby pozostające bez pracy krócej niż 1 miesiąc. Osoby te dzięki własnej aktywności oraz szybkim działaniom Urzędu Pracy nie pozostają długo w ewidencji osób bezrobotnych, podejmują pracę lub korzystają z innych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Najliczniejszą część populacji bezrobotnych stanowią osoby pozostające w bezrobociu 1-3 miesięcy oraz 6-12 miesięcy. Osoby bezrobotne zarejestrowane w Urzędzie łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, są zaliczane do grupy osób długotrwale bezrobotnych. Jest to najliczniejsza grupa wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wynikiem długiego pozostawania bez pracy są zmiany w psychice bezrobotnych. Często znalezienie się w sytuacji długotrwałego bezrobocia powoduje izolację społeczną zarówno jednostki, jak i jego rodziny.

Tabela 6. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	Stan na 31.12.2019	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2020	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych
Do 1 m-ca	445	16,8%	376	8,6%
1-3 m-cy	654	24,7%	998	22,9%
3-6 m-cy	510	19,2%	716	16,6%
6-12 m-cy	433	16,3%	1178	27,1%
12-24 m-cy	332	12,5%	685	15,8%
Powyżej 24 m-cy	278	10,5%	394	9%
Ogółem	2652	100%	4347	100%

Osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby, które ze względu na szczególne uwarunkowania mają znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia, są to:

- 1) osoby bezrobotne do 30 roku życia,
- 2) osoby długotrwale bezrobotne,
- 3) osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia,
- 4) osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) osoby bezrobotne niepełnosprawne.

Na koniec 2020 roku w rejestrze PUP w Gdyni osoby długotrwale bezrobotnie w liczbie 1444 osób, stanowiły 33% ogółu liczby osób zarejestrowanych.

W porównaniu z 2019 rokiem wskaźnik długotrwałego bezrobocia wzrósł aż o 63,5% tj. o 61 osób. Najgorzej ze wszystkich bezrobotnych radzą sobie one z sytuacją, w której się znalazły, najtrudniej im powrócić na rynek pracy. To właśnie wśród nich odizolowanie i zagrożenie wykluczeniem społecznym jest największe.

Tabela 7. Analizowane kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowanych w PUP Gdynia

Kategoria bezrobotnych	Stan na 31.12.2019 ogółem	Stan na 31.12.2019 kobiety	Stan na 31.12.2020 ogółem	Stan na 31.12.2020 kobiety
Do 30 roku życia	499	334	955	556
Długotrwale bezrobotni	883	539	1444	861
Powyżej 50 roku życia	723	308	1030	388
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub niepełnosprawne do 18 roku życia	558	482	691	591
Niepełnosprawni	304	150	355	155

Istotne jest wypracowanie najefektywniejszych metod pomocy dla osób, które bezskutecznie, często przez całe lata poszukują pracy. Kwalifikacje ich wraz z upływem czasu ulegają przedawnieniu, doświadczenie zawodowe dezaktualizuje się, a zniechęcenie w poszukiwaniu pracy sprawia, że jest ono coraz mniej intensywne i w efekcie nieskuteczne. Redukcja bezrobocia trwającego dłuższy czas jest o wiele trudniejsza niż bezrobocia o charakterze przejściowym.

Zastosowane przez PUP w Gdyni działania takie jak: szkolenia, organizacja staży, refundacja kosztów zatrudnienia, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, warsztaty prowadzone przez doradców zawodowych, szereg programów specjalnych oraz współpraca z instytucjami wspierającymi aktywizację społeczną okazały się bardzo skuteczne dla tej grupy osób. Jako bardzo efektywne będą kontynuowane w kolejnym roku.

Wśród długotrwale bezrobotnych więcej było kobiet niż mężczyzn - 583 mężczyzn, 861 kobiet. Na brak motywacji do znalezienia pracy wśród kobiet długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy może wpływać przejście najmłodszych dzieci z nauczania tradycyjnego na zdalną naukę, co skutkuje koniecznością zapewnienia dzieciom opieki w domu.

W zakresie oferowanej pomocy szczególną uwagę należy zwrócić na grupę osób w wieku powyżej 50 lat. Grupę tę charakteryzuje niski poziom aktywności zawodowej, występująca niekiedy dyskryminacja ze względu na wiek, brak odpowiednich kwalifikacji

często związany z niskim poziomem wykształcenia, brak wiary we własne siły oraz zniechęcenie i rezygnacja spowodowana długotrwałym okresem pozostawania bez pracy. Na koniec 2020 roku było zarejestrowanych osób w wieku 50+ 1030 osób, co stanowiło 23,7% ogółu. W porównaniu z 2019 rokiem zaobserwowano spadek tego wskaźnika o 3,7 punktu, natomiast liczba bezwzględna zwiększyła się o 307. Pracodawcy w różny sposób postrzegają kandydatów do pracy w wieku powyżej 50 roku życia. Część docenia ich specjalizację i pozytywnie ocenia możliwość zatrudnienia wykwalifikowanych pracowników bez konieczności doszkalania, planując wykorzystanie ich wiedzy i doświadczenia. Inni pracodawcy natomiast oceniają wieloletni staż pracy (często w jednym miejscu zatrudnienia) raczej negatywnie. Uznają takich pracowników za osoby niezdolne do podejmowania nowych wyzwań oraz obawiają się, że przyzwyczajenia mogą przeszkadzać w wykonywaniu nowych obowiązków.

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. m.in. osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia stanowiły również znaczny procent bezrobotnych - na koniec 2020 roku – 691 osób, tj. 15,9% ogółu bezrobotnych. W grupie tej zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 591 osób. Jedną z głównych przyczyn tak wysokiego wskaźnika bierności zawodowej wśród kobiet są obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu, łączące się z opiekuńczą rolą wobec dzieci. Dodatkowo fakt panującej pandemii i przejście dzieci na nauczanie zdalne nie pomaga w podjęciu aktywności zawodowej wśród tej grupy osób. Niestety bardzo często wpływa to na ich dezaktywizację zawodową. W porównaniu z 2019 rokiem liczba osób znajdujących się w tej grupie wzrosła o 133 osoby.

Bezrobocie wśród osób do 30 roku życia jest również jednym z poważniejszych problemów identyfikowanych na rynku pracy. Trudności tej grupy z płynnym przejściem od edukacji do zatrudnienia i jego utrzymaniem potwierdzają statystyki. Na koniec 2020 roku zarejestrowanych było 955 osób młodych, które nie ukończyły 30 roku życia, co stanowi 22% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost liczby młodych bezrobotnych o 91,4% tj. o 456 osób. Wpływ na to mógł mieć panujący w 2020 roku stan pandemii na terenie naszego kraju. Wzrost bezrobocia wśród osób młodych spowodowany był często tym, że to właśnie osoby do 30 roku życia zatrudnione były w branżach, które najmocniej odczuły wprowadzone restrykcje i obostrzenia (branża turystyczna, hotelarska i gastronomiczna). Niejednokrotnie przedsiębiorcy zmuszeni byli zredukować stan swojego zatrudnienia.

Wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy najniższy udział miały osoby niepełnosprawne, które na koniec 2020 roku stanowiły 8,1% ogółu zarejestrowanych (355 osób, w tym 155 kobiet). Niestety bariery uniemożliwiające im podjęcie pracy są często zdecydowanie poważniejsze niż w przypadku pozostałych grup bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

3. Wpływ pandemii na lokalny rynek pracy

Wprowadzenie w marcu 2020 roku stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu pandemii miało znaczący wpływ na kształtowanie się lokalnego rynku pracy. Lokalna gospodarka została mocno obciążona wprowadzaniem restrykcjami, a przedsiębiorcom przyszło zmagać się z kryzysem gospodarczym. Zauważalna przez ostatnie lata tendencja do spadku stopy bezrobocia przybrała odwrotny kurs. Wiele osób straciło pracę, a przedsiębiorcy zmuszeni byli do zawieszania bądź całkowitego zamykania działalności. Ci, którym udało się przetrwać, często redukowali wydatki, głównie poprzez obniżanie pensji pracownikom. Spadła również liczba ofert pracy. W 2020 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni wpłynęło 6048 ofert od pracodawców z Gdyni oraz 677 z Sopotu. Dla porównania w 2019 roku wpłynęło 9566 ofert od pracodawców z Gdyni oraz 1147 z Sopotu.

Od 15 marca 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni zarejestrowało się 1420 osób, w tym 670 kobiet. Ze względu na wiek najliczniejszą grupę stanowiły osoby pomiędzy 18 a 34 rokiem życia. Odnotowano również przyrost wśród osób młodych do 30 roku życia (w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost o 58,3 % tj. 352 osoby). Analizując staż pracy osób rejestrujących się po 15 marca 2020 roku zauważyć można, że aż 737 osób spośród wszystkich zarejestrowanych (51,9% ogółu) stanowiły osoby o stażu pracy nieprzekraczającym 5 lat. Młodzi pracownicy ze względu na krótki czas pracy oraz mniejsze doświadczenie zawodowe byli zwalniani w czasie kryzysu jako pierwsi. To ta grupa odczuła najbardziej skutki wprowadzonych obostrzeń.

Ze względu na rodzaj wykształcenia zaobserwowano, że wśród wszystkich osób rejestrujących się, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym oraz gimnazjalnym/podstawowym i poniżej (odpowiednio 363 i 350 osób). Wraz z ograniczeniem działalności głównie przedsiębiorstw produkcyjnych zatrudnienie straciły osoby wykonujące prace proste, najczęściej posiadające właśnie wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Fakt ten jest o tyle niepokojący, że ze względu na niskie wykształcenie takim osobom ciężko powrócić na rynek pracy z powodu redukcji etatów w branży przetwórczej i produkcyjnej.

Osoby z wyższym wykształceniem będą mieć łatwiejszy dostęp do ofert pracy ze względu na posiadany stopień edukacji i doświadczenie zawodowe.

Dodatkowo nastąpił duży przyrost liczby osób długotrwale bezrobotnych. Stan na 31.12.2020 roku wskazuje na wzrost o 541 osób w porównaniu z dniem 15.03.2020 roku. Osoby te w większości zarejestrowały się jeszcze przed wprowadzeniem pandemii, natomiast sytuacja w naszym kraju wpłynęła na obniżenie szans na znalezienie przez nie zatrudnienia.

W czasie tak trudnym dla lokalnej gospodarki Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni realizował wsparcie dla przedsiębiorców w ramach Tarczy Antykryzysowej. Lokalne firmy mogły wnioskować o:

- pożyczkę dla mikro przedsiębiorców,
- dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającą pracownika,
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia i składek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców,
- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych,
- dotacji dla mikro przedsiębiorców i małych przedsiębiorców określonych branż.

Łączna kwota wypłaconego w ramach Tarczy Antykryzysowej wsparcia wynosiła 151 480 179,70 zł.

Tabela 8. Usługi zrealizowane w ramach Tarczy antykryzysowej COVID-19 w 2020 roku przez PUP Gdynia.

Usługi zrealizowane w ramach Tarczy antykryzysowej COVID-19	Łączna kwota
Niskooprocentowana pożyczka z Funduszu Pracy dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zzd)	99 115 827,89 zł
Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zzc)	16 242 740,00 zł
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb)	33 681 893,93 zł
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla organizacji pozarządowych (art. 15zze)	1 774 717,88 zł
Dotacja na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż (art.15zze4)	665 000,00 zł
Suma	151 480 179,70 zł

Podsumowanie

Pozytywny trend spadku bezrobocia obserwowany w ostatnich latach został w 2020 roku zatrzymany. Wprowadzenie stanu epidemii na terenie Polski spowodowało wzrost bezrobocia oraz spadek liczby ofert pracy. Niekorzystna sytuacja, w której znaleźli się lokalni przedsiębiorcy, wpłynęła na redukcję etatów w wielu firmach, przekładając się bezpośrednio na ograniczony dostęp do nowych ofert pracy. Właściciele firm koncentrowali się głównie na zredukowaniu kosztów prowadzenia działalności i przetrwaniu kryzysu, nie myśląc o zatrudnianiu nowych pracowników.

Analizując dane dotyczące struktury bezrobocia wyróżnić możemy 3 najważniejsze trendy:

1. Spadek procentowego udziału kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wśród osób, które rejestrowały się w 2020 roku większość stanowili mężczyźni. Jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby kobiet wśród osób długotrwale bezrobotnych.
2. Zauważalny wzrost bezrobocia wśród młodych osób do 30 roku życia. Pracownicy w tym wieku byli zwalniani w pierwszej kolejności ze względu na ich niewielkie doświadczenie zawodowe oraz trudności gospodarcze, z którymi mierzyli się lokalni pracodawcy.
3. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do poprzednich lat. Jest to kluczowa grupa, która wymaga wzmożonej pomocy w powrocie na rynek pracy. Przez narzucone obostrzenia trudniej jest znaleźć im zatrudnienie, a coraz dłuższy czas pozostawania bez pracy wpływa na nich demotywująco.

Osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia są ogromnym potencjałem niezagospodarowanego zasobu kadr, istotnego dla rozwoju lokalnej strefy biznesu. Wiele z nich posiada doświadczenie, kwalifikacje, umiejętności oraz pomysły pozwalające na otwarcie własnych firm, lecz brakuje im odpowiednich nakładów finansowych lub wiedzy dotyczącej prowadzenia działalności gospodarczej.

Niezbędne jest zatem podjęcie przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni działań mających na celu wsparcie takich osób, poprzez przyznawanie jednorazowych środków na otwarcie działalności gospodarczej oraz objęcie ich szkoleniami przygotowującymi do roli przedsiębiorcy, a zarazem pracodawcy.

Miniony rok upłynął pod znakiem rynku pracodawcy. Patrząc z perspektywy kandydatów do pracy jest to sytuacja bardzo niekorzystna. Zbyt mało jest ofert pracy w porównaniu z liczbą osób bezrobotnych. Pracodawcy szukający nowych pracowników nie powinni mieć większych problemów ze znalezieniem osób chętnych do pracy.

Niestety często wysokie wykształcenie czy wieloletnie doświadczenie zawodowe nie dają gwarancji zatrudnienia. Bycie konkurencyjnym na rynku pracy wymaga nieustannego doskonalenia – pogłębiania swojej wiedzy zarówno teoretycznej, jak i praktycznej. Pracodawcy w dobie kryzysu wymagają od swoich pracowników elastycznego podejścia do pracy oraz szybkiego adoptowania się do zmian. Z przedstawionej analizy wynika, że stałym i głównym problemem osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni jest właśnie niedopasowanie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych do wymagań rynku. Niejednokrotnie konieczna jest wręcz zmiana zawodu i całkowite przekwalifikowanie.

W czasach kryzysu gospodarczego ważne jest, aby osoby tracące zatrudnienia i pozostające bez pracy miały możliwość przekwalifikowania się i zmiany kierunku planów zawodowych. W obliczu nowych wyzwań, które pojawiają się wraz z restrykcjami związanymi z pandemią, kluczowym działaniem powinno być wypracowanie nowych rozwiązań problemów niedopasowania kadr do zmieniających się potrzeb lokalnych przedsiębiorców.